

kjerkebla'

kjerkebla'

FOR TORVASTAD MENIGHET
NR 1 - 2025 - ÅRGANG 69

Må Gud være **foran** deg og vise deg den rette veg.
Må Gud være **nær** deg og legge armene sine rundt deg.
Må Gud være **bak** deg og bevare deg mot alle mørke makter.
Må Gud være **under** deg og ta imot deg når du faller.
Må Gud være i deg og trøste deg når du er bedrøvet.
Må Han være **omkring** deg og beskytte deg når du er redd.
Må Han være **over** deg som solen på himmelen-
og velsigne deg med all sin kraft.

Amen

Velsignelse fra det 4. århundre

Ta mitt åk på dere

Dette utsagnet er hentet fra slutten av kapittel 11 i Matteus evangelium.

Det er Jesus som taler: *Kom til meg, alle dere som strever og bærer tunge byrder, så vil jeg gi dere hvile. Ta mitt åk på dere og lær av meg, for jeg er tålsom og ydmyk av hjertet, og dere skal finne hvile for deres*

sjeler. For mitt åk er godt, og min byrde lett.

Dette er et av de mange «gullkornene» i Bibelen for meg. Det er et spesielt minne fra barndommen på Skjølingstad, som dukker opp hver gang dette ordet leses. Min bestefar brukte åk når han skulle bære vann til kyrne som var ute på beite. Han kalte det for «vass-sele». Han skulle «bryna kjydnene», og med den kunne han enkelt bære to bøtter vann uten at det skvulpet over kanten.

For åk er ikke en bær, men et redskap, som hjelper oss å bære! Det var imponerende for en liten gutt, å se hvor enkelt det ble for bestefar å bære de to fulle bøttene med vann. Åket var passelig langt, og tauene rakk passelig langt ned, slik at bøttene var lette å støtte, en med hver hånd. Se bildet, så er det lett å forstå poenget med åket. Vekten hviler på skuldrene. Det er omtrent det samme som skjer når vi nå skal bære med oss noe tungt på tur. Da bruker vi oftest ryggsekk, og får dermed vekten på skuldrene. (Se TV serien om Lars Monsen. Han går aldri på fjelltur med en bag i hver hånd.)

Jesus sier her at vi skal komme til ham, når vi strever og bærer tunge byrder, så vil han gi oss hvile. Det er ikke så lett å

gi konkrete eksempler på hvilke byrder det tenkes på her, vi er i forskjellige livs-situasjoner, og ingen av oss er helt like, hverken inni eller utenpå.

Sven Johan Skjølingstad

Tenk over hvordan du egentlig har det nå, på skolen, på arbeidsplassen eller i familien. Er det noe du sliter med å bære på, som kan legges fram for Jesus i bønn. Han har lovet å høre når vi ber til ham. Og han er ikke avhengig av gode formuleringer, og perfekt grammatikk. Det er heller ikke noe krav at vi må snakke høyt. Tenk at han til og med kan lese tankene dine!

Noen ganger kan vi bli minnet om at det vil være bra å ta kontakt med en annen person, som kan lytte til en beskrivelse av hva du bærer på. En delt byrde blir ofte lettere å bære.

Les Bibelverset øverst en gang til, lær det utenat, så har du det med deg hver dag.

Kom gjerne til kirken nå i påskehelgten, så får du høre mer om det Jesus gjør for oss.

God påske fra Sven Johan

Redaktørens hjørne

Gratulerer med dagen, sa sokneprest Per Myrstad en langfredag i Torvastad kirke en gang på 1970-tallet. Og vi som satt i kirken syntes det var en rar, og kanskje feil hilsen på en langfredag. Vi var vant med at langfredagen var en stille og sorgtung dag hvor vi fulgte Jesus sin tunge vandring mot kors og grav.

Myrstad minnet oss om at det

var på langfredag kampen mot den onde stod, det var den dagen Jesus sa «Min Gud, min Gud, hvorfor har du forlatt meg». Men det var også den dagen kampen mot djvelen ble vunnet. Da Jesus døde på korset, revnet forhenget i tempelet, og veien til Gud og til frelse var åpnet for oss mennesker.

Good Friday

På engelsk heter langfredag

Good Friday. God fredag. Og det gir jo helt andre assosiasjoner enn vår norske langfredag. Og det er noe av det Per Myrstad minnet oss om – at langfredag er den gode dagen da kjærlighetens og

livets Gud seiret over ondskaper og døden. Jeg synes det er fint å tenke på at den Gud jeg tror på, var villig til å gå gjennom lidelse, angst, smerte og død for min skyld. Langfredag viser oss hvor langt Gud var villig til å gå for

å redde oss, og det gjør han også troverdig i møte med alle mennesker som lider i vår tid.

God Påske

Og så er det viktig å si at heldigvis fikk ikke langfredagen det siste ordet - for uten oppstandelsen ville vi ikke hatt en tro å bygge livene våre på. Derfor er 1. påskedag den store gledesdagen hvor vi kan gratulere hverandre med dagen og rope hurra eller halleluja!

Vi ønsker våre lesere en riktig god påskeferie, og anbefaler en tur innom kirken en av påskedagen, enten på Torvastad eller en kirke i nærheten av der du feirer påske.

John Kristian

Forsidebildet er tatt av Helge Pedersen

KJERKEBLA' FOR TORVASTAD:

Redaktør: John Kristian Hausken

Redaksjon: Ingmar Areklett, Bodil Hagen, Bjart Grutle og May Ingunn Vrålstad

Foto: Bodil Hagen m.fl.

Tips og stoff sendes til torvastad@menighetsblad.no

Utgivelser 2025: 26/3, 4/6, 3/9 og 3/12

Det er innleveringsfrist 14 dager før utgivelse.

Trykk: Karmøy Trykkeri. Design: J. Nag

Distribusjon: Bodhild Aase 456 33 916.

For digital utgave kontakt menighetskontoret.

Gaver til bladet: 3361 14 00611

GIVERTJENESTE Menigheten

Menighetens givertjeneste går til dekning av den delen av trosopplæringsarbeidet som staten ikke dekker.

Det er derfor viktig for menigheten å ha disse midlene for å ha et best mulig trosopplæringsstilbud til våre barn og unge. Mange støtter arbeidet allerede, men det er alltid plass til flere! Givere kan velge å gi engangsbeløp eller bli fast giver. De som ikke alt er faste givere og som ønsker å bli det, må ta kontakt med kontoret.

Kontonummer: 3361 19 05586

Servicetorg Karmøy
Telefon: 52 81 00 01

TORVASTAD MENIGHET:

Sokneprest

May Ingunn Vrålstad

may.vralstad@karmoykirken.no

Kontor: 52812028 og 413 91 256

Privat: 920 91 840

Menighetspedagog:

Marianne Kristin Ese Eriksson

marianne.eriksson@karmoykirken.no

Mobil: 991 65 084

Kirkegårdsarbeider:

Gunnar Fosen

Mobil: 906 51 570

E-post: gunnarfosen0707@gmail.com

Menighetspedagog og daglig leder

Synnøve Bårdsen Lindanger

Mobil: 938 78 946

synnove.lindanger@karmoykirken.no

Kirketjener: Adele Vikingstad

Mobil: 948 12 338

adele.vikingstad@karmoykirken.no

Organist: Ivar Tjøstheim

Mobil: 414 77 174

ivar.tjostheim@karmoykirken.no

Leder i menighetsrådet:

Jone F Grutle

Mobil: 924 71 785

Kontor: Torvastad Aktivitetshus

Tlf. 52 81 20 30

torvastadkirke.no

Velkommen til påskens gudstjenester

Palmesøndag: kl 11 i Torvastad kirke

Skjærtorsdag: kl 20 i Norheim kirke

Langfredag: kl 11 i Torvastad kirke

Påskeaften: kl 13 Feøy Bedehus

1.påskedag: kl 11 i Torvastad kirke

KIWI (Lindås senter)
2 d · 📍

Åpningstider påsken 🌸

Onsdag 27/3: 0700-2300 (alkoholholdig drikke 9-18)
Skjærtorsdag: Stengt ifbm Jesus siste måltid 🍷

Langfredag: Stengt grunna korsfesting 🏰
Påskeaften: Åpent 🌞 0700-1600 (alkoholholdig drikke 9-16)

1. påskedag: Steng for å feire Jesus oppstandelse.
2. påskedag: Stengt for å minnes at den oppstandne viser seg for disiplene 🏰

Tirsdag 2/4 Påsken over for i år, åpent 0700-2300 🌞

God påske 🌸 🌞 🌻 🌿

👍 964 103 kommentarer 350 delinger

Kiwi-butikken på Lindås senter nord for Bergen fikk mye oppmerksomhet og velfortjent ros for denne annonsen de publiserte før påsken i fjor.

Torvastad – norgesmester i gjenvinning?

- Gjenvinning og gjenbruk er blant de mest hensiktsmessige miljøtiltakene vi har, og her kan vi alle bidra! Dette sier Ernst Vikingstad, distriktssjef ved Norsk Gjenvinning på Torvastad.

Nettopp derfor har vi dette som tema i Kjerkebla. Vi lever i et bruk- og kastsamfunn som har sporet helt av. Vi bruker 70 % mer råvarer enn kloden klarer å regenerere hvert år. Dette fører til ødeleggelse av sårbar natur og enorme klimautslipp. I tillegg holder vi på å gå tom for en rekke livsviktige råvarer.

Tenk deg en verden der det meste brukes om igjen. Der det vi kaster ikke skal til en endestasjon, men til en fabrikk der det vi ikke trenger blir samlet inn, gjenbrukt og gjenvunnet.

Under arbeidet med denne artikkelen har jeg blitt forbauset over hvor mange firma vi har på Torvastad som driver med ulike former for gjenvinning. Jeg kan ikke tenke meg at noen andre bygder rundt i landet kan ha så stor aktivitet innen gjenvinning, så vi kan trolig ta bort spørsmålstegnet i overskriften.

Norsk Gjenvinning

Ved Karmsundet, helt sør på Storesund ligger et stort industriområde med store haller. Her er det stor aktivitet med lastebiler og vogntog på veg inn og ut. Inn kommer alle typer avfall som papp/papir, plast, trevirke, glass og restavfall.

Ernst Vikingstad foran et berg med resirkulert papp.

Her sorteres avfallet, noe presses sammen til transportvennlige blokker før det blir kjørt videre for å brukes på ny. Gammelt papir blir til nytt, glasset fra gamle vinduer blir til ny isolasjon, gammelt treverk blir til nye møbler og gips fra renoveringsprosjekter blir til nye gipsplater.

Anlegget eies av Norsk Gjenvinning som er et av Nordens største aktører i denne bransjen med mange anlegg over hele landet. Distriktssjef Ernst Vikingstad forteller at de har 10 ansatte inkludert egne sjåfører. Kundene deres er bedrifter og næringsliv i området, så dette er ikke stedet å dra for oss når vi har ryddet i garasjen eller på loftet. Men alt papp/papir og plast som vi på Karmøy sorterer, kjøres direkte til anlegget på Storesund.

Stena Recyclink

På Bøneset finner vi Stena Recycling, et av Europas ledende gjenvinnings-selskaper, med virksomhet i en rekke land. Anlegget på Bøneset har 25 ansatte og er et av 12 anlegg bedriften har i Norge.

Arne Stokknes sammen med en lærling

Filialsjef Arne Stokknes forteller at bedriften gjenvinner store mengder jern, skrapjern, metaller, EE-avfall (elektrisk og elektronisk avfall) og batterier årlig. De er en av regionens ledende anlegg for miljøriktig gjenvinning av slikt avfall fra off-

shore (olje og gass), industri, bedrifter og kommuner. Alt de mottar blir sortert og bearbeidet før det sendes videre med båt, som råvarer til smelteverk og annen prosessindustri i både Norge og andre land.

Stokknes forteller at anlegget på Bøneset også tar imot metaller og elektrisk og elektronisk avfall fra privatpersoner. Hvis du leverer større mengder, får du til og med betalt for leveransene!

Geminor

Det er nå 21 år siden Kjetil startet Geminor. Selskapet har hatt en eventyrlig vekst og er i dag en av Europas ledende selskaper innen gjenvinning og resirkulering med behandlingsanlegg og kontorer i Norge, Sverige, Danmark, Finland, Storbritannia, Tyskland, Polen, Frankrike og Italia.

På Storøy har Geminor mottak for trevirke. Her mottar de årlig ca 20 000 tonn ulikt trevirke, som kontrolleres, sorteres og kvernes, før det skipes videre med båt for produksjon av sponplater eller for energigjenvinning.

Kjetil Vikingstad forteller at anlegget i fjor gikk over fra diesel til elektrisitet, noe som kutter det årlige CO2e-utslippet fra anlegget med 170 000 kilo. Det er tre ansatte ved bedriften, og de er også rundt i distriktet med en kraftig flisekutter.

Petur Thor, daglig leder av Storøy-anlegget, til venstre, sammen med driftsjef Grzegorz Swora.

Ragn-Sells

I Bøvågen, nedenfor ungdomsskolen ligger Ragn-Sells, et firma som har mange avdelinger over hele landet. Her har de et tankanlegg med kapasitet på 3.000.000 liter hvor de tar imot spillolje og oljeholdig vann. Noe hentes med lastebiler med slamsuging og noe kommer med båter.

På anlegget renses og skilles avfallet, og oljen sendes videre til bruk i godkjente mottak. 9 ansatte jobber på bedriften.

Miljøfor Norge

På Lillesund ligger et av anleggene til Miljøfor Norge - uten tvil det mest omtalte og mest utskjelte gjenvinningsanlegget på Torvastad. Her mottar de matavfall fra hoteller, butikker, skoler, barnehager med flere. Avfallet blir sortert og kvernet til en flytende substans som fraktes videre til et biogassanlegg i Stavanger.

Bedriften har fire ansatte og de gjør en viktig oppgave når det gjelder gjen-

Konfirmasjon 3. og 4. mai 2025 i Torvastad kirke

Lørdag 3. mai kl.1100

Mai Hetland Undal
Victoria Ragnvaldjord
Ole alexander Stangeland
Freya Dalby Vikane
Andrine Ljung Johansen
Jaran Hagenberg
Theo Grønnestad Johanssen
Alma Storesund
Eivind Helgeland Vikingstad
Nicolai Mannes
Rikke Wiestad Steinsnes
Kittima Julkrathok
Amira Takla Svendsen

Lørdag 3. mai kl.1300

Nikolai Vikshåland Lie
Sivert Jordåen Egenberg
Martin Lomheim Christiansen
Maiken Elise Hausken
Sophia Lie Hinds
Kristoffer Trengereid
Elinborg Henny Traustadottir
Elisabeth Langelandsvik Gjellestad
Erik Høvring Munthe
Victor Sørvik Andersen
Josè Christoffer Berntsen
Vivian Gjertsen
Marita Grønnestad Tveit
Frida Tvedt Vedø
Tuva Vikshåland Vestre
Lucas Emil Hallquist Lie
Brede Lie Lothe

Søndag 4. mai kl.1100

Alexander Lande
Marianne Strømnes Pedersen
Eirik Førre
Isak Kloster Vaaga
Nicholas Tvedten
Marie Garvik Måkestad

vinning, problemet er beliggenheten så nær bebyggelse. 1.juni må bedriften stenge anlegget på Lillesund. På spørsmål om hva som da skjer, svarte daglig leder Michel Fjeldstad at de er på jakt etter en ny lokasjon, men har ikke funnet noen foreløpig.

Gangstø Transport

I tillegg til disse bedriftene kan vi også nevne at firmaet Gangstø Transport har store containere plassert like ved Norsk Gjenvinnings fabrikkområde på Storesund. Her tar de imot plastavfall fra landbruket.

Viking Gjenvinning Karmøy

Vi tar også med Viking Gjenvinning Karmøy i Bøvågen, selv om de ligger over grensa til Avaldsnes. De driver med innhenting og hugging av utrangerte fritidsbåter av plast. Så hvis du har en gammel båt liggende, kan du levere den der og få deg en tusenlapp, eller du kan be dem komme og hente den kostnadsfritt, så sant den veier under 3 tonn og ligger greit til.

John Kristian

Forvalteransvaret

Gud har gitt oss mennesker en helt spesiell oppgave. Vi skal passe på en blå perle ute i det store universet. En kostbar skatt som gir oss alt vi trenger for å leve: Jorden.

Da Gud skapte menneskene skapte Han oss av akkurat de samme atomene som resten av det skapte består av. «Da formet Herren Gud mennesket av støv fra jorden.» 1.Mos 2, 7. Vi er altså helt avhengige av verden omkring oss. Gud laget et vidunderlig kretsløp i naturen, fininnstilte temperaturen på jorden, sørget for riktig sammensetning av luften og jorden myldret med liv. Mennesket fikk i oppgave å navngi alt levende og å dyrke og å passe jorden og å råde over alt levende.

Gud er levende opptatt av hvordan vi forvalter våre verdier, og jorden er den største rent fysiske verdien vi er satt til å forvalte. Jesus har derfor flere fortellinger, lignelser og formaninger som handler om riktig forvaltning av Guds verdier. Av dette forstår vi at det ikke er likegyldig hvordan vi behandler denne blå planeten Gud har gitt oss å ta vare på.

Profetene i Det gamle testamentet forutser dagens verden: «Jorden revner og rister, jorden vakler og vingler, jorden skjelver og skaker. Jorden sjangler som en drukken og svaier som et skur. Synden ligger tungt på den, den faller og reiser seg ikke mer.» Jesaja 24,19-20

Dårlig forvaltning av Jorden viser seg i konkrete, ødeleggende konsekvenser: utryddelse av dyrearter, skitten luft som er farlig å puste i, et hav fullt av plast der dyr dør, vær og klima som forstyrres av økende temperaturer og som gir flom, tørke og

enorme skogbranner. Alt dette gir grobunn for økt menneskelig lidelse. Vi kjenner til dette.

Alle kan bidra

Det er lett å bli oppgitt og frustrert og tenke at dette er svære problemer som verdens ledere er ansvarlige for å løse. Og det er sant. Verdens ledere er de fremste forvalterne av vår verdifulle jordklode. Men vi har alle noe å bidra med. Det største bidraget vi kan gi er faktisk å kutte ned

dette mer gangbar mynt. I dag bruker for eksempel «alle» gjenbruksposer når de er ute og handler i og med at plastposer er blitt veldig dyrt. Utviklingen går riktig vei.

Forvalteransvaret er ditt. Du redder ikke verden alene, men forbrukere kan sette standard for hvordan vi vil ha det i vår verden. Tenk om nye klesplagg var forventet å være laget av arbeidere som får rettferdig lønn og arbeidsvilkår, av en fabrikk som gjør alt for å minske utslippene. Plaggene skulle være holdbare og tidløse, slik at når vi kjøpte noe var det med en forventning om at plagget skulle brukes til det er brukt opp. Og tenk om vi hadde kjøpt kun det vi trengte. Hadde vi holdt oss til en slik regel ville vi sett at vi også kunne spare noen kroner.

Det kan føles merkelig at våre små innkjøp, feriereiser og hverdagslige valg kan ha noe å si for Vår Herre. Men det er dette som er en del av forvalteransvaret. Det vi gjør i hverdagen betyr noe, både for livet på jorda, for vår neste og oss selv.

May Ingunn

på flyreiser – for det er det enkelttiltaket som gir størst uttelling. Men også ellers i det hverdagslige er det ting vi kan gjøre: å sortere søpla og å begrense søppelmengdene. Det føles ikke spesielt høyverdig å skrubbe rømmebegeret, men også i de små tingene tjener vi Gud og forvalter Hans verdier. Eller når du går på Oasen og vil kjøpe nye klær og ting. Da kan du ta en ekstra runde med deg selv og spørre: Trenger jeg dette? Eller vil det skape med søppel? Ta Gud med i alle slike små og store avgjørelser.

En venn av meg besluttet for mange år siden å leve plastfritt sammen med familien sin. Det var et så radikalt valg at de havnet i Aftenposten. Nå, ti år senere, er

Torvastad menighet – grønn menighet

For flere år siden fattet menighetsrådet vedtak om å bli grønn menighet – eller grønn kirke, som det nå heter. Dette har satt spor i menigheten og utviklingen har gått riktig vei.

Menigheten sparer strøm ved at kirkene varmes opp kun når det er gudstjenester og arrangementer. Vi bruker minst mulig kopipapir ved at vi heller bruker salmebok og gjenbruker programmer, eller vi bruker power point.

Karmøy kommune har fått på plass sortering av søppel, noe menigheten følger opp. Vi bruker minst mulig engangsservice – på kirkekaffen er det nesten alltid porselenskopper. Ansatte prøver i størst mulig grad å begrense kjøring av bil og kjører sammen til møter. Det vil vi også oppfordre alle i kirken til å gjøre. Kjør sammen til gudstjeneste! Det er både økonomisk, miljøvennlig og veldig hyggelig.

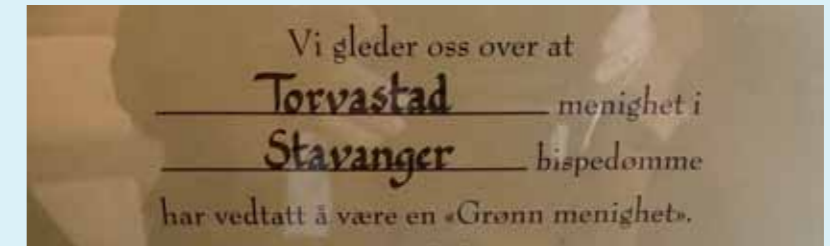
Vi prater jevnlig med barna på Superonsdag om viktigheten av å ta vare på skaperverket og hverandre. Barna har høy bevissthet om dette. Vi snakker om enkle ting, som å ikke kaste søppel på gulvet eller i naturen og om å ta vare på matrester. Ansatte og frivillige lar aldri noe gå til spille, men tar hygienisk vare på alle matvarer som kan komme til nytte. Menigheten har nylig kjøpt inn et nytt fryseskap for å kunne bruke opp maten.

Menigheten har flere ganger arrangert sykurs. Disse kursene har lagt vekt på nybegynnersøm, og gjennom å lære seg å bruke symaskin får flere mulighet til å både gjenbruke tekstiler og å reparere slitte klær.

Hvert år samler Torvastad inn penger til Kirkens nødhjelps fasteaksjon, og gjennom denne og andre misjons- og bistandsorganisasjoner som vi støtter, blir mennesker hjulpet gjennom miljøvennlige og bærekraftige tiltak.

Torvastad menighet vil følge opp den gode utviklingen og stadig se etter måter å drive mer bærekraftig.

May Ingunn

HUSTAVLE

ROPET FRA EN SÅRET JORD

Menneske, du som har kunnskap om godt og ondt: Livet er truet, ta ditt ansvar!

OPPDAG HELHETEN

Jorden er en vev uten sømmer som ingen har rett til å rive i stykker.

SANS HELLIGHETEN

En hellig duft hviler over alt som er til. Livet skal verdsettes, vernes og elskes.

GLEDE DEG OVER SKJØNNHETEN

Skaperverket eier sin egen rikdom. Ingen ting er bare råvarer. Jordens gaver skal forvaltes med hengivenhet og takk.

DYRK SAMMENHENGEN

Ditt liv er innfelt i jordens liv. Alt er gitt deg til låns. Alt skal du overlate til dem som følger etter.

KJEMP FOR RETTFERDIGHETEN

Moder jord har nok til alles behov, Men ikke til alles grådighet. Misforholdet mellom fattig og rik er forakt for menneskeverdet.

LEV I FORSONINGEN

Menneske, du som har makt til å ødelegge jordens vev: Du er kalt til et liv i forsoning!

(Finn Wagle / Eyvind Skeie)

Populære gjenbruksbutikker

På Veldetun ligger NLM (Norsk Luthers Misjonssamband) Gjenbruk Karmøy. Det er en av 36 gjenbruksbutikker som er spredd over hele landet. Hovedkontoret ligger i Hamar.

En lørdag i februar tok jeg turen bort til Veldetun og traff Magne Austneberg fra Sandve som er en av de frivillige som jobber her. Det er 70 pensjonister fra hele Haugalandet som jobber dugnad, og det blir ca. 1 dag hver 14. dag på hver.

Butikken har åpent tirsdag til lørdag. Mandag er det stengt. Den dagen priser man nye varer som er kommet inn og tester elektriske artikler at de virker. Ofte merker de et litt større trykk på tirsdagen, da der blir lagt ut nye varer.

Varene som kommer inn kan komme fra dødsbo, eller fra private. Folk kan komme med alt mulig. Men på grunn av plassmangel må man noen ganger si nei til bøker og møbler. Det som selger mest er nips, klær og møbler. Det selges en del møbler til NAV som formidles videre til flyktninger.

Magne Austneberg sier at størsteparten av kundene er unge, som blant annet vil ha gamle møbler. Austneberg har ansvaret for bøker og møbler.

For å få momsfristak er det tre kriterier som må være oppfylt: Ingen av de ansatte skal motta lønn, man skal ikke selge nye ting, og overskuddet skal gå til ideelt arbeid. I fjor var nettoresultatet 2,5 millioner kr. som går til misjonen sitt hjelpearbeid formidla gjennom våre misjonærer. (Helse-prosjekter, vannprosjekter og annet hjelpearbeid)

På butikken er der en koselig kaffekrok hvor man kan ta en kopp kaffe og ei nystekt vafle. Den er det mange som benytter seg av. Jeg har kjøpt sofa her som jeg er veldig fornøyd med. «Nips» har jeg nok av

Bodil

Den Norske Misjonsselskap (NMS) er landets største gjenbrukskjede med 52 butikker over hele landet som drives av over 2200 frivillige medarbeidere. En av disse ligger i Hauge-sund, i Kirkegaten 165, rett bak Vår Frelzers Kirke. Og her treffer vi torvastadbuen Gerd Vikingstad.

Gerd forteller at hun ble «headhunted» som frivillig rett etter at hun ble pensjonist. Hun trives godt og skryter over både kjekke medarbeidere og trivelige kunder. Butikken har alt mulig – møbler, klær, hvitevarer, verktøy, kjøkkenutstyr, pyntegjenstander med mye mer. I hovedsak går NMS Gjenbruk sitt overskudd til: rent vann, skole/utdanning og kvinner- og barns rettigheter.

Gerd synes det er gledelig at stadig flere unge handler brukt, ikke minst klær. Hun forteller også at hun er ganske «øvegidde» over hvor mye fine og verdifulle varer de får inn til butikken.

De ansatte henter varer i hele distriktet, så har du møbler, klær eller andre ting du ikke bruker, er det bare å ringe! Gerd oppfordrer også flere til å bli med som frivillige medarbeidere. De er ca 50 som er engasjert i dag, og det varierer hvor mye den enkelte jobber. De holder stengt mandager, ellers åpent fra kl 11 til 15, torsdag til 17, og de er alltid 3 personer på jobb.

John Kristian

GJENBRUK OG GJENVINNING – EIN LITEN STEMNINGSRAPPORT

Vi har gjenbruk og gjenvinning som eit tema i dette nummeret av Kjerkebla. I samband med dette ville vi få nokre torvastadbuar i tale om korleis dei opplever at kommunen sitt system for kjeldesortering og avfallshenting fungerer, og kva dei som privatpersonar tenkjer om gjenbruk og gjenvinning i dagleglivet.

Før jul var det eit oppslag i Haugesunds Avis om at «Sirkel, som mottar all emballasje av glass og metall i Norge, har nominert Karmøy kommune til årets innsamlar i 2024.» Det er verksemdsleiar renovasjon Torbjørn Heggheim som fortel dette til avisa. Etter at Karmøy innførte den nye løysinga for kjeldesortering i starten av 2023 har dette bl.a. ført til ein reduksjon i mengda av restavfall på 54%, medan mengda av glas- og metallemballasje som vert resirkulert er femdobla sidan 2021.

På Torsdagskafeen i Kirkestua, etter «Babysang», møtte vi fire unge kvinner. «Babysang» er eit tilbod for foreldre og baby i Torvastad kyrkje ein gong i veka. Anne Steinberg, Thea Lindtner, Melinda Sellikken og Linn Jeanett Svandalsflona hadde alle interessante tankar og meininger om emnet.

På spørsmål om korleis ein synes Karmøy kommune sitt system for kjeldesortering og avfallshenting fungerer, var dei fire gjennomgåande ganske fornøyd. Som positivt løfta dei fram eigen boks for glas- og metall heime hos den enkelte, at ein kan levera så mange sekker med plast som ein vil, samt at ein kan få rabatt dersom ein er ekstra god til sortering og ikkje leverer restavfall kvar gong. At det går an å få større restavfalldunk ved behov, vart også nemnt. Som negativt vart det trekt fram at sekker med plastavfall kan lukta litt, og at det kunne vore greitt med ein ekstra dunk - til plast.

aftenbladet.no
Nå blir Nygata Stavangers største bruktgate

Ingen tvil om at gjenbruk er i vinden: Stavanger har fått sin egen Gjenbruks-gate, og ulike organisasjoner inviterer til gode arrangement. Kanskje en idé for noen av foreningene på Torvastad?

Korleis meiner du den enkelte kan bidra til auka gjenbruk og gjenvinning?

Å gi og å arva klær, spesielt barneklær, var alle fire samstemt om. Når det gjeld gåver er det meir utfordrande å gi enn å få. Dersom ein tenkjer å gi nokon ein brukt ting som gåve, må ein helst vita at denne personen er open for dette. Brukte ting er jo stort sett billigare enn nye, og brukte gåver kan gi rom for å kjøpa noko som eigentleg er dyrare. Ein av dei fire fortalte om ei niese som var blitt kjempeglad for ei brukt gåve, noko som elles kanskje ville vore for dyrt.

Alle dei fire småbarnsmødrene fortalte at dei regelmessig kjøpte ting som møblar, klespakkar og anna på nettstader som TISE og FINN.NO. Dei meinte at interessa for brukte klær også til vaksne er aukande.

Til slutt hadde vi ein liten runde om

forsøpling i naturen. Alle fire fortalte at dei alltid hadde med pose til å samla eige avfall i når dei er ute på tur. Dei var opptatt av å gi barna gode vaner, og at det også kunne henda dei plukka med seg søppel som slang rundt ute.

Her peikar desse fire småbarnsmødrene på eit nøkkelpunkt, gode vaner er avgjerande for å auka gjenbruk og gjenvinning. Slik kan ein sjå kommunen sine system og innbyggjarane sine praktiske handlingar som to element som heng tett saman. Gode system kan inspirera, leggja praktisk til rette og kan verka oppdragande - innbyggjarane sorterer og leverer og er slik avgjerande for at systemet kjem i funksjon og for resultatet.

Bjart

DEN STORE KLESBYTTEDAGEN OG FIKSELAUG

LØRDAG 5. APRIL
KL. 12:00-15:00
AVALDSNES SKOLE

Kjolemarked

Vår Frelzers menighetshus
lørdag 5. april kl. 11-15
Skårvegata 145, Haugesund

Salg av fine, brukte kjoler, topper, skjørt, vesker & tilbehør for damer i alle aldre

Også barnestørrelser

Tombola og mannekengoppvisning

Har du kjoler, topper, skjørt og tilbehør å gi bort? Vi tar i mot på lørdag 4. kl 15-17

Kallø Bare hyggelig er åpen

Inntektene går til:
Sorgpliniusens utdanningsstipend for unge kvinner i afrikanske land

Arr: Haugesund og omegn Sorgpliniusklubb

2025 – ET JUBILEUMSÅR

2025 ser ut til å bli et stort jubileumsår med mye festivitas. Det er 1700 år siden kirkemøtet i Nikea, Stavanger Bispedømme feirer 900 års-jubileum, det er 200 år siden utvandringen fra Norge til Amerika startet, 80 år siden freden i 1945, og samme år ble Torvastad Idrettslag stiftet. Videre markerer Karmøy kommune at det er 60 år siden den store kommunesammenslåingen, Haugesund Lufthavn, Karmøy fylker 50 år og det samme gjør KFUK-M-speiderne på Torvastad. Timeout har nettopp markert at det er 10 år siden oppstart, og vi kunne sikkert nevnt mange flere jubileer. Vi skriver litt om noen av jubileene i dette nummeret av Kjerkebla, og kommer tilbake til noen av de andre i senere nummer.

Kirkemøte i Nikea

I 2025 er det 1700 år siden det økumeniske kirkemøtet i Nikea fant sted. Dette var et av de første, store økumeniske kirkemøtene hvor det ble enighet om viktige teologiske spørsmål. I oldtidsbyen Nikea (i dagens Tyrkia) handlet en del av diskusjonen om hvordan vi forstår Jesu guddom-

melige natur, og hvordan forholdet er mellom Gud Fader og Guds Sønn. Flere store økumeniske konsiler (kirkemøter) fulgte de neste århundrene, disse har bidratt til at vi dag kan snakke om en felles, kristen tro på den treenige Gud.

Et resultat av Nikeamøtet er også den første felles kristne trosbekjennelsen, som

Den nikenske trosbekjennelse

Vi tror på én Gud, den allmektige Far, som har skapt himmel og jord, alt synlig og usynlig
Vi tror på én Herre, Jesus Kristus, Guds enbårne Sønn, født av Faderen før alle tider, Gud av Gud, lys av lys, sann Gud av sann Gud, født, ikke skapt, av samme vesen som Faderen. Ved han er alt blitt skapt. For oss mennesker og til vår frelse steg han ned fra himmelen, og ved Den hellige ånd og av jomfru Maria ble han menneske av kjøtt og blod. Han ble korsfestet for oss under Pontius Pilatus, led og ble begravet, oppstod den tredje dag etter Skriftene og fór opp til himmelen, sitter ved Faderens høyre hånd, skal komme igjen i herlighet for å dømme levende og døde, og hans rike skal være uten ende.
Vi tror på Den hellige ånd, som er Herre og gjør levende, som utgår fra Faderen og Sønnen, tilbes og æres sammen med Faderen og Sønnen, og som har talt gjennom profetene.
Vi tror på én hellig, allmenn og apostolisk kirke. Vi bekjenner én dåp til syndenes forlatelse og venter de dødes oppstandelse og et liv i den kommende verden.
Amen.

kalles den nikenske trosbekjennelsen. På tross av små og store forskjeller mellom kirkesamfunnene kan vi derfor likevel snakke om én verdensvid kristen kirke. Det er med andre ord god grunn til å feire kirkemøtet som fant sted i Nikea i 325.

John Kristian

Liv i Torvastad menighet

Da det var farlig å være i kirka

20. mars 2020 gikk hele landet inn i en tvungen hvileperiode. Avisene meldte at regjeringen hadde vedtatt «de sterkeste og mest inngripende tiltakene vi har hatt i Norge i fredstid». Koronapandemien måtte stoppes.

På Karmøy meldte prost og kirkeverge at gudstjenestene måtte avlyses de neste tre ukene. «Det var surrealistisk», mintes May Ingunn, soknepresten vår. «Det var skremmende. Det har aldri hendt før at det ikke kunne være gudstjenester i landet.» Ukene med stengte kirker ble mange flere enn tre.

Under pandemien bestemte myndighetene at det skulle være 1,5 meter og noen ganger 2 meter mellom hver kirkegjenger. Her ser vi kirketjener Sonny i aksjon.

Nye muligheter

Da ble kirkene «åpne» på en ny måte. TV Haugaland sendte gudstjenester fra vår og kirkene i området før de ble åpnet «på gløtt» med stadig nye regler som skapte utfordringer. Myndighetene bestemte at færre kunne komme. Kirketjener Sonny måtte sikre avstanden mellom de fram-

Julegudstjenester ble tillatt, begrenset til 50 framømte og påmelding. Ekstra vondt husker May Ingunn det var at tallet på 50 også gjaldt begravelser og dåp. I ettertid er det spesielt å se bilder hvor deltakerne ved dåpshandlingen står med munnbind.

Men en positiv opplevelse var gudstjenestene vi hadde utenfor kirka. De ble vi gode på, minnes May Ingunn og ler. Mange mener vi bør prøve på det igjen.

12. februar 2022 ble alle restriksjoner fjernet. «En gledens dag», står det i menighetens årsmelding. Det var ikke lenger farlig å gå til gudstjenester.

Pandemien skapte endringer

De sterke begrensninger førte til mer ensomhet. Folk fikk nye vaner, og færre deltok på ulike arrangement.

Teatrene hadde i 2023 20 % nedgang sammenlignet med 2019. «Det tar tid å få alle publikummerne tilbake etter pandemien,» konstaterte kulturminister Lubna Jaffery. Kinoene hadde samme problemer. «Vi er fremdeles ikke der vi skal være besøksmessig etter pandemien, men vi er på god vei,» uttalte Espen Lunde Pedersen,

administrerende direktør i Film og Kino, til NTB senhøstes 2024.

Torvastad menighet opplevde samme problem, men det endret seg i 2024. I 2019 hadde gjennomsnittlig framømte til hver gudstjeneste vært 91. Året etter kom pandemien, og framømte sank de neste tre årene med gjennomsnittlig framømte 57, 57 og 56, før den i 2023 steg til 90.

Nå er vi flere til gudstjeneste

I 2024 var det gjennomsnittlige framømte i Torvastad kirke økt til 95. I fjor gikk altså flere til gudstjenester enn året før pandemien. De kommende årene håper vi på nye «rekorder». Årets konfirmantforeldre er utfordret om beste tidspunkt for gudstjenestene. I neste nummer deler vi deres meninger og drøfter tanker om gudstjenestene.

Om et år vil Kjerkebla gi deg resultatet om gudstjenesteoppslutningen i 2025.

Sammen kan vi øke gjennomsnittstallet søndag kl. 11. Vi sees!

Ingmar

Har begynt å gå i kirka

– Jeg har til min overraskelse opplevd at jeg nå, i 2025, har gått i kirka flere søndager. Det har vært veldig fint! Jeg er i et miljø der det absolutt ikke er vanlig å gå i kirka på søndager. Men nå har jeg vært nysgjerrig på det, jeg hadde lyst til å finne ut selv hva jeg mente.

Hilde Rød-Larsen forteller at hun stilte med et åpent sinn en søndag i januar, og har vært tilbake flere ganger siden.

– Det har vært så fint, den kombinasjonen av tekstlesing og preken. Som forfatter og oversetter er jeg veldig opptatt av tekst og teksttolkning, så det er en gave. Og preken er ansporende, jeg har ikke opplevd den som autoritær, men åpnende. Så har jeg kunnet vandre hjem og tenke videre

over det som er blitt sagt og det jeg har opplevd som et vakkert og varmt rom.

Hun avkrefter også en myte om norsk gudstjenesteliv:

– Og det har vært fullt i kirka! Det har vært fantastisk å sitte i et fellesskap blant folk jeg ikke vet hvem er og som ikke vet hvem jeg er.

Hilde Rød-Larsen forteller at hun har begynt å gå til gudstjeneste i Den norske kirke. Hun er statsviter, forfatter og oversetter og forteller om gudstjenestebesøk i Den norske kirke i samtale med Åse Dokka, Vårt Land 7. mars 2025.

'Time Out'

..et pusterom midt på dagen...

1.mars 2015 ble det første TimeOut-treffet arrangert på Ungdomshuset. Rundt 50 framømte fikk høre Marit Løvvig holde foredrag, fikk seg en god lunsj og ord for dagen ved Inger Målfrid Hovland.

Det nye konseptet slo an, så første mandagen i måneden har det strømmet folk til Ungdomshuset for å få med seg et spennende foredrag, en deilig lunsj, friske allsanger med Håkon Areklett i spissen og Inger Målfrids gode ord for dagen. For ikke å glemme - ein god drøs!

Neste TimeOut er mandag 7.april og da kommer Geir Styve på besøk.

Favorittpåskesalme

Det går mot påske, og mange gleder seg til igjen å synge påskesalmer og sanger. Det er mange flotte å velge blant, og det er i grunnen synd at de fleste av dem bare blir sunget i påsken. Vi utfordret sangerne i Scala til å velge sin favoritt-påskesalme, og ikke overraskende var det «Deg være ære» og «Påskemorgen slukker sorgen» som fikk flest stemmer, nøyaktig like mange faktisk.

Vi utfordret en annen ivrig korsanger som synger i koret SangRia, Martha Synnøve Håkonsen, til å skrive litt om sin favoritt blant påskesalmene.

Ein av mine favorittsogar i påska er «Tomas sang» av Hans Inge Fagervik. Dette er vel ikkje ein av dei mest tradisjonelle salmane våre, men han har alltid betydd mykje for meg. Disippelen Tomas vart kalla tvilaren, og Bibelen fortel at han ikkje trudde det då han fekk høyre at Jesus var stått opp frå grava. Neste gong Jesus viste seg for disiplane hadde han særleg Tomas i tankane, og møtte tvilen hans med dei bevisa han trengte.

Jubelen som kjem fram gjennom tekst og melodi i refrengget, fortel om gleda til Tomas over å ha møtt Jesus igjen. Her er det nåde og nytt liv!

Martha

Vi satt for stengte dører
Elleve menn i lag
Men vi følte oss så innmari aleina
Jesus han var dø nå
Ga seg uten slag
Ingen sa ett ord
Vi satt der som forsteina
Men da hørtes raske fottrinn
Og banking på våres dør
Vi åpna og Maria storma inn og ropte «Hør!»

Han lever, Han lever, Han lever!
Jesus har stått opp igjen
Han e ikkje lenger i grava
Nå har æ møtt frelseren
Han lever og æ sku' få lov te å gå med beskjed
Om at Jesus han lever fremdeles i dag
Det e ingen tvil om det

At graven den va tom
Det var greit nok det
Men oppstått, nei det var helt umulig
Æ ville gjerne tro det
Men æ syns æ måtte se
For det heile
Det virka for utruglig
Men plutselig så sto han der
Og sa: «Tomas det e mæ
Kom kjenn på såra mine
Hvis det kan hjelpe dæ»

Torvastad Idrettslag

Under årsmøtet i Torvastad Idrettslag 5.mars ble det tradisjon tro delt ut mange utmerkelser.

De gjeveste utmerkelsene ble delt ut til Astrid Jægtvik og Anfinn Paulsen.

Astrid Jægtvik for Lagsarbeid 5, 20 års frivillig arbeid, og for Anfinn Paulsen T.I.L - Kruset for lang og tro tjeneste i idrettslaget!

Vi gratulerer, og takker samtidig alle frivillige for den fantastiske jobben de gjør!

Espen Strand

Småplukk fra 2010

Roy Vikre ble gjenvalgt som leder av hovedstyre i klubben, mens Helge Pedersen ble ny nestleder. I løpet av året måtte Helge overta som leder, da Roy reiste på arbeidsoppdrag i Sør-Korea. Jorunn Hagesæther ble ny leder av idrettsskolen.

På årsmøte ble ellers Hildegunn Hausken tildelt Torvastadkruset for sin innsats i friidrett og idrettsskolen.

Dette året valgte ungdoms-styret å sende lag i aldersgruppen 13-16år til Kattegat-cup i stedet for til Norway cup. Til sammen deltok 150 lag i turneringen, og fra oss reiste 6 lag. Gutter 15år gjorde det best, de kom til bronsefinalen i A-sluttspillet. Den kampen tapte de 2-0. Inkludert ledere besto troppen av hele 85 personer.

Vinteren 2010 ble den mest snørike i manns minne, med kulde og stadig snøfall fra desember til mars. Dette førte til mye brøyting på kunstgressbanen og vi måtte derfor kjøpe snøfreser til 50000 kroner. 6 dugnadsflittige medlemmer skiftet på å brøyte til sammen 150 timer.

CH

MARIANNE ER NY MENIGHETSPEDAGOG

Jeg heter Marianne Kristin Ese Eriksen, og er ansatt som menighetspedagog i Torvastad menighet. Jeg synes jeg har kommet til en flott menighet, hvor jeg tror jeg kommer til å trives godt. Nå har jeg startet med babysang, dåpsskole for 1. klassinger, og Superonsdag, og gleder meg til å ta fatt på flere oppgaver etter hvert. Jeg har hilst på flere i menigheten allerede, men ser frem til å bli kjent med flere.

Jeg bor på Vormedal, er gift med Stian Eriksson, og har tre barn i alderen 5-11. To jenter, og en gutt i midten. Jeg er utdannet lærer, men har også barnehagepedagogikk, og de siste tretten årene har jeg arbeidet i barnehage. I tillegg til jobben studerer jeg nå trosopplæringsfag på MF og VID.

Jeg er glad i sang og musikk, og synger i koret Korfast i Norheim menighet. Der er jeg også med i forsangertjeneste. Jeg trives godt med å arbeide med barn og unge, så nå gleder jeg meg til å få møte alle de flotte barna og ungdommene på Torvastad. Jeg ønsker å kunne bidra positivt til menighetens arbeid, og ser frem til å få dele det kristne budskapet med barna.

Torvastadprestene og deres samtid

Tekst: Ingmar Areklett

Presten som kom til Torvastad prestegjeld i 1902, ble fire år seinere den mest omtalte prest i Norge. Tretten menighetslemmer i bygda foreslo at han ble flyttet til et annet sted mens seksten andre uttrykte glede over hva presten betydde i menigheten. Kirkedepartementet vurderte om han skulle avsettes.

Den Torvestadske Konfirmationshistorie bragte Sørgsmaalet til at brænde i mange Sind, skrev biskopen på Hamar. Avisene var fulle av nyheter, intervjuer og avisinnlegg om *Lüdemann-Affæren*.

Har etterkommere brev e.l. om det som skjedde i 1906, vil vi gjerne å låne de. Neste Kjerkebla´ vil formidle hele historien.

1902 – 1915: Melankton Lüdemann gjorde Torvastad landskjent

I 1902 fantes ikke menighetsråd. I stedet ga ofte formannskap eller interesserte menighetsmedlemmer uttrykk for hvem en ønsket som ny prest. Slik skjedde også i Torvastad. Ni enkeltpersoner ba *paa menighedens vegne* at Anders Wiborg ble utnevnt. Wiborg hadde da vikariert i Torvastad i knappe tre måneder.

Utnevnt ble Melankton Lüdemann. Han skilte seg ut, ikke bare fordi han hadde gode karakterer, men også fordi flere fler omtalte han positivt. *Hver gang jeg har truffet ham, har han vist seg at være voxet i Dygtighet. Han er helt interessert i sin gjerning*, var inntrykket biskop Heuch hadde. *Det er alltid Indhold og Sjelføde i hans Forkyndelse*.

Noen år tidligere hadde Lüdemann skrevet i et fagtidsskrift om presters utdanning. Hans presteideal var *én hvis hjerte er grebet af Kristus*. Presten skulle være *et vitne*. En med høy utdanning hadde ingen fortrinn framfor vanlige kristne. De som forsket på Bibelen måtte ikke isolere seg, men *leve et normalt og fyldig kristenliv i inderlig Samfund med Menigheden*.

En aktiv prest

Lüdemann kom til en menighet som opplevde åndelig fornyelse. *Herren har rigelig besøgt oss. ... En vekkelse har grebet især de yngre i Sognet*, står det i årsmeldingen 1902 for Misjonsselskapets foreninger i bygda. Kirken var samlende, og antall nattverdgiester økte fra 289 i 1901 til 562 året Lüdemann kom.

I.søndag i advent 1902 møtte torvastadbu den nye presten. En ungdom brukte salmestrofen *Her er Guds Hus og Himlens Port* for å beskrive hvordan hun opplevde Lüdemann. Han fylte rommet med forkynnelse som berørte de fram-

Fotograf Christian Christiansen Thomhov besøkte flere menigheter i vårt distrikt rundt 1905 og laget en collage med fotografi av sokneprest og kirken utvendig og innvendig. Flere i bygda kjøpte «plakaten». Fotografi av Melankton Lüdemann er fra den.

Samme søndag som Lüdemann begynte sin tjeneste i Torvastad, fulgte han sitt grunnsyn om å *leve i inderlig Samfund med Menigheden*. Om ettermiddagen var han med på et oppbyggelig møte på Hauge skole. Dagen etter talte han på møte i ungdomsforeningen. På tirsdag overvar han eksamen på Feøy skole, deltok på oppbyggelse samme sted kl. halv tre før han tok båt inn og *medvirket ved oppbyggelse og bønnemøde på Brekke kl. 6*, noterte han i dagsregisteret.

Lüdemann var samvittighetsfull i sin tjeneste. Med apostlenes hester og prestegardshesten besøkte han syke og døende. Første året hadde han 100 hjemmebesøk, to hver uke, og talte 50 ganger på møter og fester.

Årlig hadde han opp til 60 gudstjenester, 10 av disse var på Utsira. Messefall skjedde sjelden selv om skyssen til Utsira ikke alltid var å stole på. Ble den avbrutt underveis på grunn av urolig vær, fant han ofte en mulighet til å forkynne likevel. 28. februar 1904 ble holdt han preken om formiddagen og oppbyggelse om ettermid-

dagen i forsamlingshuset på Feøy hvor en stor fiskealmue just var samlet. Året etter gjentok det samme seg. Lørdag 11. februar fulgte han *dampsk. "Karmøy" i den hensigt at reise til Utsira; ved Fæøen vendte skibet imidlertid tilbake på grund af det svære hav. Da en stor fiskealmue viste seg at være samlet i Fæøen, forblev presten her og holdt preken søndag formiddag. Om ettermiddagen var det opbyggelse med påfølgende vidnemøte*, skrev Lüdemann i dagsregisteret.

Til fire av tjenestestedene måtte han bruke båt. Det ga utfordringer. Noen år tidligere forliste lensmannen i uvær på tilbaketur fra Utsira. Selv på korte turer kunne været skape vansker. 13. november 1910 ble det ingen tur til Vibrandsøy. Stormen var for sterk for skyssen.

1905: Kvinnene må også få si sin mening

Torvastad var på et enkelt og oversiktelig samfunn. Til kommunestyret var det fram til 1903 personvalg. Lüdemann oppfordret folk til å delta i samfunnslivet, men *holdt seg absolutt fjernt fra alt som hører ind under bygdepolitikk*, skrev 16 menighetslemmer da det kom klager på Lüdemann.

Høsten 1905 var et begivenhetsrikt år med folkeavstemninger om unionsoppløsningen og om kongedømmet. Som embetsmann tok Lüdemann alvorlig en oppfordring om å gi informasjon. Han holdt foredrag på samtlige fem bedehus, inklusiv Utsira og Feøy, og orienterte om valget 13. august. Av 355 stemmeberettede menn i Torvastad stemte 296 ja til oppløsningen av forholdet til Sverige, ingen nei. *De udeblevne var næsten alle Sjømænd*, kommenterte pressen. Lüdemanns aktivitet sto i motsetning til naboprestens passivitet hevdet en i et nabosokn som klaget i avisa: *Skam og seia har ikkje Presten vor gjort naake større fyr dette Valgje, ikke halde eit einaste Møte ...*

Kvinnene fikk ikke delta ved valgene. Landskvindestemmerettsforeningen oppfordret kvinner å skrive seg på lister. Torvastad skilte seg tydelig positivt ut. På kort tid hadde 84 % av kvinner over 25 år i Torvastad skrevet under. Underskriftaksjonen i Torvastad var et familieforetak. Med sin særegne håndskrift førte Melankton inn alle de 393 navnene og føyde til at det bodde ca. 350 kvinner over 25 år i Torvastad. På slutten av valgdagen skrev kona Nicoline at *Undertegnede kvinder over 25 år i Torvestad sogn ønsker at udtale at vi er enige i den stedfundne opløsning af unionen*. Listene ble sendt Stortinget, hvor de er oppbevart.

Familien Lüdemann utenfor prestegarden ikke lenge etter de kom til bygda. Til venstre sønnene Otgar og Leif, ytterst til høyre ser vi soknepresten med kona Nicoline. Kvinnen med den store hatten het Ellida Gjester. Hun fulgte presteparet til bygda i 1902 og ble lærer på Håland skole fram til begynnelsen av 1930-tallet. Bak guttene ser vi borstua (borgerstua) hvor tjenestefolk på garden holdt til. Det fortelles at når Feøybuen skulle til kirke, skiftet de klær i dette huset.

«Husbyggeren» og tillitsmannen Lüdemann

Da Lüdemann kom til Torvastad, forberedte en å bygge menighetshus. Planene gikk i stå da en ikke ble enige om plasseringen. Men allerede før nevndens arbeid var offisielt oppgitt, *gik man i Hauge krets i gang med bygging av et bedehus* som ble innviet høsten 1903. Lüdemann laget lovene og ble valt til formann i bedehusstyret. Da bedehus på Håland og Norheim ble bygd i 1905 og på Nordbø noe seinere, ble igjen hans forslag til lover brukt. Formann ble han også på Nordbø bedehus.

Folk hadde tillit til Lüdemann, selv om han ikke hadde ansvar ved byggingen. Det eneste forsamlingshus han engasjerte seg i, var Ungdomshuset. Få måneder etter han kom til Torvastad, formulerte han søknad til kommunen på vegne av ungdomslaget om støtte til å bygge eget lokale.

I 1907 var han formann i *arbeidskomiteén for ungdomshuset*. Sammen med blant annet Fridtjof Øvrebø ble lover for huset utarbeidet og en begynte å samle inn penger. Lüdemann ga 100 kroner som tilsvarer over 8000 kroner i dag.

Lüdemann skilte seg ut både som organisator og forkynner. Han var med å starte kretsorganisasjonen til Santalmisjonen, og han ble dens første kretsformann i Rogaland. Sannsynligvis er han den første fra Nordfylket som fikk et slikt tillitsverv. Vanligvis kom ledere på kretsplan fra Stavanger.

Diamant-perling på Super-onsdag

Med kreative ledere og flinke unger blir det stadig tryllet frem små kunstverk på Super-onsdag.

Nydelig!

Bli bedre kjent med: Peder Christiansen – naturforvalter i Karmøy

Bor på: Storasund – «oppe med hestane» som det heter på folkemunne.

Kommer fra: Storasund, litt lengre nord.

Alder: 47 år

Familie: Gift med Johanne, har to barn Martin og Malin.

Utdannelse: Har hovedfag i biologi fra NMBU på Ås, samt Praktisk-pedagogisk utdanning (PPU) fra Universitetet i Oslo.

Tidligere jobber: Har arbeidet som lærer i ungdomskolen, to år i Ski og et år i Stavanger.

Nåværende jobb: Begynte som naturforvalter i Karmøy Kommune i 2007.

Hva gjør en naturforvalter: Hovedoppgaven er, sagt med få ord, «å ta vare på naturen!» Vi er to som har denne stillingen i Karmøy.

Naturforvalteren har søkelys på bl.a. trua arter og naturtyper. Vi driver litt med egen kartlegging, men ved større utbygginger som f.eks. av veier, industriområder eller boliger leier utbygger inn konsulentfirma som kartlegger dyre- og planteliv i områdene som blir berørt. Vi som naturforvaltere er i nært samarbeid med disse.

Vi samarbeider også med bønder og andre grunneiere, lag og organisasjoner om å ta vare på naturen. Dette gjelder bl.a. vipe (og deres hekkeområder), sjørret (og deres gytebekker), kystlynghei, hubro og mye, mye annet.

Forvaltningen av verneområder og naturreservat, reguleringsplaner og planarbeid knyttet til boligbygging, veier, skoler, industri og nydyrking er også blant våre arbeidsoppgaver. Jeg arbeider også for å tilrettelegge for friluftsliv.

Hvordan trives du i jobben?

Jeg trives godt! Det aller beste er å samarbeide med folk for å finne gode løsninger. Jeg er opptatt av å ta vare på naturen og opplever jobben som veldig variert.

Har du noen «gylne øyeblikk» du vil dele med oss?

Et gyllent øyeblikk må sies å være da Karmøy, som eneste kommune i landet, fikk ½ million kroner fra Handelens Miljøfond til å dele ut til foreninger som arbeidet med strandrydding. Dette var i 2020, og vi har fått nye penger hvert år. Jeg vet om i alle fall 7 foreninger på Torvastad som har fått støtte. Ekstra kjekt er det at i 2025 har Handelens Miljøfond fått med seg sparebanker for å dele ut 45 millioner til foreninger i hele Norge. Det er veldig kjekt det som startet på Karmøy nå har spredd seg til hele landet.

Og kanskje noen skikkelige tabber du har gjort???

Jeg tabbet meg ut den gangen jeg reiste til Stavanger for å møte statforvalteren, men oppdaget at jeg kom en uke for tidlig.

Har du en hjertesak/noe du brenner for i jobben/som privatperson?

Brenner for at barn og unge også i framtida skal få gode naturopplevelser. Jeg er også svært opptatt av gode fritids-

FAVORITT

Musikk: Mye forskjellig, helst norsk. Er glad i salmer.

Bok: Leser ikke så mye, men det jeg leser er gjerne knyttet til naturen f.eks. «Trær i Norge» (Arnodd Håpnes). «På naturens skuldre» (Anne Sverdrup-Thygeson) «Uten fugler blir ikke livet det samme» (Martin Eggen)

Mat: Kumla! Glad i mat!

Feriested: Feøy – bedre kjent som Føy-nå.

Hobby: Speideren, hagestell, litt jogging og fuglekikking

Salme: «Kyrie» av Bjørn Eidsvåg – gjerne i Gabrielle sin versjon. «Eg ville gjerne eiga ei tru» med gruppa Himmelhamn (ei gruppe med bl.a. torvastadbuene Torleif og Vegard Fossum som medlemmer).

Skriftsted: Jesusfortellingene i de fire evangeliene. Jeg synes Jesus er et fantastisk forbilde, og liker å lese om hvordan han hjalp de svake som trengte det, og irettesatte de som trodde de var bedre enn andre.

tilbud til barn og unge her og nå – derfor har jeg engasjert meg i speiderarbeidet på Torvastad.

Gjenbruk – gjenvinning – muligheter og utfordringer i vårt nærmiljø?

Det er ofte dyrere å reparere enn å kjøpe nytt – dette er en utfordring for oss som samfunn! Personlig er jeg glad i bruktbu-tikker og kjøper gjerne f.eks. brukt sports-utstyr.

Har du noen ønsker/drømmer for Torvastad menighet?

Jeg brenner for et godt samarbeid mellom Torvastad Menighet og Torvastad KFUK/KFUM for å styrke ungdomsarbeidet.

Bjart

KRISTNE symboler:

*Fargene hvit, gul og gull
– fest, høytid og påske*

De fleste har lagt merke til at presten har på seg hvit kjole med et slags skjerf – en stola – rundt halsen. Mange merker seg at fargene skifter tidvis, både på stolaen og på tekstilene som pynter alteret og prekestolen. Noen ganger er det fiolett, andre ganger hvit, grønn eller rød. Disse fargenes bruk i kirkene stammer fra 1200-tallet.

Hvitt er symbolet på lys, rettferdighet, uskyld og fest. Presten har hvit kjole, dåpsbarna har hvit kjole, bruden har hvit kjole, konfirmantene har hvite kapper og de døde kles i hvitt. Bibelen omtaler de frelste som mennesker med «hvite klær» (Åp 3,4).

Hvit er dermed en farge som brukes på de store festdagene, altså jul og påske og også når vi feirer vielser. Gult og gull brukes også sammen med hvit. Gult minner oss om påskens farge, med gule påskeliljer og

kyllinger. Gull symboliserer fargen til det evige lyset, Guds herlighet og guddommelighet, seier i motgang og åndelig rikdom.

De hvite kirketekstilene i Torvastad er designet av Benta Bårdsen fra Tysvær og sydd og brodert av Karin Strand fra Torvastad. Dette er både en stola og messehake – en stor kappe som presten bruker under nattverd og på høytidsdager. De er laget i hvit ull og brodert med ulike nyanser gult og gull.

**LØRDAG 19 APRIL KL. 13.00 BLIR
DET PÅSKEGUDSTJENESTE,
GRILLING OG HOBBY-
AKTIVITETER (PÅSKEEGGJAKT)
FOR HELE FAMILIEN PÅ
BEDEHUSET PÅ FEØY. TA MED
EGEN GRILLMAT, BEDEHUSET
STILLER MED VARME GRILLER
PÅ SKOLEPLASSEN, KAFFE OG
SAFT**

RUTETIDER
BÅT FRA HAUGESUND KL. 12.10
BÅT FRA KVEITEVIK KL. 12.30
RETUR FRA FEØY KL. 17.20
ANKOMST KVEITEVIK KL. 17.30
ANKOMST HAUGESUND KL. 17.50

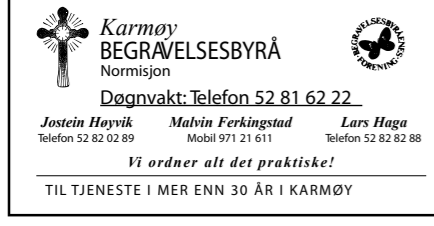
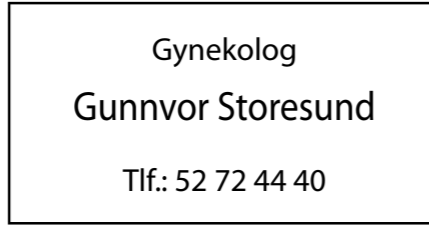

PÅSKEAFTEN PÅ FEØY

Fasteaksjonen i Torvastad 2025

Torvastad menighet arrangerer fasteaksjon ved Torvastad kirke **tirsdag 8.april kl 17-18.30**. Konfirmantene og foreldrene vil da arrangere kafé i kirkestua hvor inntektene av salget går til Fasteaksjonen. Det vil også bli sponsorløp, der ungdommene løper runder og samler inn et gitt antall kroner per runde. Ta gjerne turen innom og få deg en kopp kaffe og noe å bite i!

Bilde fra da jeg var med å fange 5 svaner som var tilgriset med olje. Disse ble vasket, behandlet for olje i fordøyelsessystemet, og deretter sluppet fri.

17.mai-frokost på Ungdomshuset

Tradisjonen tro inviterer Torvastad KFUK-KFUM til deilig frokost-buffet lørdag 17. mai.

Alle er hjertelig velkommen til en god og smakfull start på nasjonaldagen.

Kalenderen - kirke og bedehus

Gudstjenesteliste vinter 2024/25.

Merk! Det kan komme endringer. Følg med på skjerikirken.no, torvastadkirke.no, menighetens facebookside.

Dato	Tid	Sted
30.03.2025	11:00	Torvastad kirke
07.04.2025		Timeout Ungdomshuset
06.04.2025	11:00	Torvastad kirke
	19:00	Håland (NLM)
13.04.2025	11:00	Torvastad kirke
	19:00	Håland (NOR)
18.04.2025	11:00	Torvastad kirke
19.04.2025	13:00	Feøy bedehus
20.04.2025	11:00	Torvastad kirke
27.04.2025	11:00	Torvastad kirke
	19:00	Hauge (DISM)
03.05.2025	11 og 13	Konfirmasjon
04.05.2025	11:00	Konfirmasjon
11.05.2025	11:00	Torvastad kirke
	19:00	Hauge (NMS)
17.05.2025	11:00	Torvastad skole
18.05.2025	19:00	Hauge (NLM)
25.05.2025	11:00	Åkra kirke
	19:00	Håland (NOR)
01.06.2025	11:00	Torvastad kirke
	19:00	Hauge (GN)
08.06.2025	11:00	Torvastad kirke
15.06.2025	11:00	Torvastad kirke
22.06.2025	16:00	Ved Ungdomshuset
29.06.2025	11:00	Torvastad kirke

GRAVLAGTE:		
Ellen Inger Rasmussen	17.01.2025	(Norheim kirke)
Ellen Marie Haugen	14.01.2025	(Norheim kirke)
Steinar Hetland	22.11.2024	
Gerd Judith Nygård	19.11.2024	(Norheim kirke)

VIGDE:	
Sven Jørgen Thorsen-Viken & Mona Sjo Viken	22.02.25

DØPTE:	
Synnøve Vågen Reiersen	01.03.2025
Frida Cynthia Samset	16.02.2025
Natalie Ørke-Sandmo	16.02.2025
Otto Vikse Østebøvik	09.02.2025
Olli Torsen	02.02.2025
Linus Larsen Bringedal	02.02.2025
Filippa Amdal Hansen	05.01.2025
Brage Vika-Karlsen	08.12.2024
Kilian Støle	08.12.2024
Luca Vestre Mathisen	08.12.2024

Takkoffer

20.10.2024	Torvastad Menighet	5713
27.10.2024	Torvastad KFUK KFUM	21669,99
03.11.2024	Kirkens Bymisjon - Rogaland	8569,50
10.11.2024	Torvastad Menighet	1329,75
17.11.2024	NMS - Estland	5565,25
24.11.2024	Torvastad KFUK KFUM	5269,75
01.12.2024	Torvastad Menighet	2043,87
08.12.2024	NMS - Estland	5540,62
15.12.2024	Torvastad Menighet	197
15.12.2024	Torvastad KFUK KFUM	6107
24.12.2024	Kirkens Nødhjelp	24987,48
25.12.2024	Torvastad Menighet	492,50
25.12.2024	NMS - Estland	8618,75
26.12.2024	Torvastad Menighet	1085,47
01.01.2025	Sjømannskirken - Norsk kirke i utlandet	4826,50
05.01.2025	Torvastad Menighet	4087,75
12.01.2025	Torvastad KFUK KFUM speidere	7092
19.01.2025	NMS - Estland	6156,25
26.01.2025	Torvastad KFUK KFUM	14538,60

Vinterglede

Tross klimaendringer og stadig nye temperatur-rekorder, fikk vi noen flotte vinterdager i år også. Isen rakk ikke å bli trygg, til skøyteentusiastenes store skuffelse, men vi fikk så mye snø at mange fikk seg en tur på akebrett eller ski.

Einar Vikingstad kjørte opp skiløyper på jordene på Vikingstad og vår fotograf Bodil har knipset Magnar Jordåen som satte stor pris på de fine løypene. Redaktør John Kristian har knipset fornøyde barnebarn, mens Evy Vikingstad har tatt turen til Vikingstadsjøen en sein kveldstund.

Og så må vi ta med Bodils fine bilde av klosterklokker som minner oss på at vi har passert vårjevndøgn og det går mot vår!

